

ПРАВДА

ІЛЮСТРОВАНІЙ ЧАСОПИС

Виходить що тижня.
Адреса Редакції і Адм.:
„ПРАВДА“
Львів, вул. Кльоновича
ч. 8. II. пов.
Телефон 4-48.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю: Річно 12 зол.
Піврічно 6 зол.
Чвертьрічно 3 зол.
Місячно 1 зол.
За кордоном: Річно 2 ам.
дол. або їх рівновартість.
Подин. число коштує 20 сот.

АКАДЕМІЯ В ЧЕСТЬ СВ. ВІТЦЯ ПІЯ ХІ.

Молодіж дівочих шкіл у Львові, а саме: III-ої державної учит. сем., гімназії й семінарії СС. Василянок та семінарії „Рідної Школи“ устроїла 12. с. м. в салі Музичного Тов. ім. М. Лисенка святочну Академію з приводу 50-літнього священства Св. Отця Пія ХІ. Промову на тім торжестві виголосив Преосв. Еп. Бучко. На програму Академії складалися продукції хорів, музичні й деклямації. Свято закінчено відспіванням папського гимну. На академії були присутні оба львівські Епископи, Преосв. Бучко і Преосв. Будка, Митрополита Капітула і майже все львівське духовенство та багато запрошених світських гостей. Замітне було велике число молоді, котра вивонила салю по береги. Взірцевий порядок удержували пластунки. Уладження тої Академії дає доказ зросту релігійної й католицької самосвідомости нашої шкільної молоді.

АНКЕТА В СПРАВІ ПРОГІБЦІЇ

Польське міністерство внутрішних справ розписало анкету, щоб зібрати дані щодо прилюдних голосувань, переведених на основі протиалькогольного закона. Анкету розписано в звязи з наміром введення в поодиноких громадах цілковитої заборони продажі й подання алькогольних напиктків.

ЧІЧЕРІН НАВЕРНУВСЯ ДО БОГА

Часописи принесли цікаву вістку що бувший большевицький комісар загранич. справ Чічерін не тільки казав себе вичеркнути з комуністичної партії, але навернувся до Бога. Кажуть, що в прочуттю близької смерти хорий Чічерін просив прислати йому священника, на що очевидно большевики не згодилися. Чекисти бережуть його пильно і хотілиб дістати в свої руки його спомини.

СЕЛЯНЕ НА РАДЯН. УКРАЇНІ НЕ ХОЧУТЬ ЗАСІВАТИ ПОЛЯ.

В околиці Харкова селяне ведуть агітацію проти весняної засівної кампанії. Селяне заявляють, що нема пощо засівати поле, коли збір забирає влада й завзивають нищити засоби збіжжя, щоб воно не дісталось в руки большевиків.

Як пишуть радянські часописи, селяне слухають цих закликів і багато селян знищило вже запаси збіжжя, приготованого на весняну засівну кампанію.

ГРАБУВАННЯ МОНАСТИРЯ В МОСКВІ

Ми писали вже про це, що на Радянщині тепер узялися до християнських церков і святинь інших вір. В останніх трох місяцях зачиили там 200 мечетів і божниць. В дни 22. січня ц.р., як у день Ленінової смерті й т. зв. кривавої неділі в Ленінграді, збурили для звеличення цих річниць монастир св. Симеона в Москві.

На образку бачимо як вояки червоної армії виносять із цього монастиря все, що має якусь вартість.

Ось так большевики звеличують свої річниці кривдою та грабунком. Воно й не диво. Кривдою, вбивствами й грабунком здобули большевики владу таї дальше живуть кривдою й грабунками. Однак за всякі кривди й грабунки жде скорше чи пізніше відплата. Не мине вона й червоних катів

ФРАНЦУСЬКИЙ УРЯД В ДИМІСІЇ

Тому що при голосуванні у французьким парламента над скарбовим законом теперішній уряд найшовся в меншости, мусів теперішній прем'єр Тардіє зголосити уступлення уряду, як того вимагає конституція. Президент Думерг димісію прийняв.

10.000 КОМУНІСТІВ УБИТИХ

Радянські часописи подають урядові числа жертв протирадянських виступів у 1929 р. Загальне число вбитих комуністів перевищило 10 тисяч. Найбільше комуністів убито на Україні й над Доном, в козацькому окрузі.

Радянські часописи потішають себе тим, що жертви ці відімстила „передня сторожа пролетарської революції“ себто „чрезвычайка“. Марна потіха! Хто сіє вітер, цей збирає бурю.

СМЕРТЬ 100 СТАРЦІВ В ОГНІ

В місцевості Броктон (державна Масачусетс) в Зед. Держ. Півн. Америки в міському приюті для старців вибухла в ночі пожежа. Згорів увесь будинок.

В огні згоріло коло 100 старців, що їх пожар захопив у сні й що з причини недуги не могли ратуватися. Тільки 20 людей вратувалося, та й вони страшно попеклися, як утікали крізь полум'я.

РОЗВ'ЯЗАННЯ ВІЧА ВІЙТІВ І РАДНИХ

ЛЬВІВСЬКОГО ПОВІТУ

На день 14 лютого був скликаний до Львова зїзд начальників громад та членів гром. рад. Віче відбувалося в салі т-ва „Укр. Бесіда“. Підчас реферату посла Ліщинського поліція розв'язала віче й учасники мусили відїхати домів.

ПОЖЕЖІ В ПЕРЕМИЩИНІ

В Вільшанах на обістю Івана Ковальчика повстала пожежа, що знищила стодолу враз зі збіжжєм. Огонь повстав з вини чотирирічної дитини, що бавилася сірниками.

В Шехинях невподалік Медики пожежа знищила стодолу й стайню на господарстві Федька Станька й стодолу в Дмитра Козака. Причина пожежі невідома. Шкода доходить до 11.000 зол.

Кінець православної автокефалії на В. Україні

Большевицькі часописи принесли вістку, що при кінці січня ц. р. відбувся в Києві надзвичайний собор т. зв. української автокефальної православної церкви. Цей надзвичайний собор рішив, що його „церкву“ треба розв'язати. То рішення так передає київська газета „Пролетарська Правда“:

„Надзвичайний собор. Укр. Автокефальної Правосл. Церкви визнає, що українська автокефальна православна церква з вище зазначених причин була національно-політичною контрреволюційною організацією, — складовою частиною „Спільки визволення України“. Тому надзвичайний собор, категорично засуджуючи всіх тих, хто спричинився до перетворення церкви на контрреволюційну, антирадянську організацію, визнає далі існування УАПЦ за нецільне й вважає її за зліквідовану. Цим самим припиняють діяльність про-

відні органи УАПЦ. Митроп. припиняє своє духовне керівництво УАПЦ а єпис. УАПЦ припиняють своє духовне керівництво окремими церквами й лишаються парафіяльними священодіячами, поряд із священиками, засрестрованими по парафіях, що залишаються необ'єднаними в будьяку церковну організацію“.

Такий присуд видали на себе самі автокефальні православні. Очевидно, що зробили вони це під примусом большевицької влади. Большевики так довго годилися на українську автокефальну церкву, а навіть підпирали її, доки треба їм було розкласти православну церкву. Коли це настало, „автокефалія“ стала їм непотрібна. Вона вже так низько впала, що сама на себе видала такий вирок, який подиктували їй теперішні володарі.

— —

Місяць лютий — для протиалькогольної боротьби!

Відозва галицького гр.-кат. Єпископату й центральних культурних установ.

Впреосв. гр.-кат. Єпископат Галицької Провінції спільно з українськими культурно-просвітними й економічними установами у Львові видали відозву, котрою місяць лютий проголошено місяцем боротьби з алкоголем та коршмами. В тім місяці повинні відбутися в кожній місцевості принайменше одні сходи, присвячені боротьбі з алкоголізмом. Тою справою повинні зайнятися місцеві кружки УХО. В кождім разі члени нашої Організації повинні піти за голосом наших Владик і давати почин-ініціативу до протиалькогольної акції.

Нехай кожний почне від самого себе! Зречімся живати цієї страшної отрути та перестаньмо до неї силувати других! Відвикаймо від поганих та погубних пияцьких звичок! Виховуймо нашу молодь, будучину нашого народу в повній здержливості від алкоголю! Нехай у кожній громаді відбудеться плєбіцит проти коршми! Не відкривайте при вашій кооперативі „дрібної продажі пляшкового пива“ бо воно нарівні з горівкою є отрутою та причиною деморалізації!

— о —

Як чрезвичайка бореться з українським рухом

Лист українського студента відкриває большевицьку провокацію.

В Харкові розпочнеться небаром великий політичний процес проти визначних українських громадян і діячів С. Єфремова, А. Ніковського, В. Чехівського та інших. Большевицьке Державне Політичне Управління арештувало їх нібито за приналежність до т. зв. „Спільки визволення України“. Метою тої Спільки малоб бути визволення України з під червоної Москви.

У зв'язку з тою справою оповістив у пресі В. Михальчук, тепер студент Укр. Педагогічного Інституту в Празі, цікавий лист, котрий зраджує темні діла большевиків у тім процесі. Між іншим він пише:

В свій час я був членом партії сельробу, де багато наслухався про великий розвиток українського висшого шкільництва та взагалі про розвиток національного життя на Україні. В наслідок чого задумав піти на Україну і вступити там до одної з вищих шкіл,

тим більше, що там був мій брат Андрій Семенович Михальчук, який учився у київському політехнічному інституті. В 1927 р., в квітні місяці, я нелегально перейшов кордон і прибув до міста Києва, до свого брата. Брат мій про моє прибуття

зараз-же повідомив ДПУ.

З початку ДПУ поставилось до мене дуже добре: видали мені документ на право перебування в Києві, та сказали мені, аби я йшов знайомитися зі студентством; а далі ДПУ скаже, що зі мною зробити.

В Києві я прожив три місяці. Вже на п'ятий день до цього мешкання прийшла Настя Бойко; молода дівчина, яка подала себе за безробітну, нав'язала зі мною знайомство, а опісля попросила господиню, аби вона взяла й її на мешкання. Як виявилось, це була агентка ДПУ. Через декілька неділь мого сво-

бідного, на мій погляд, перебування в Києві, мене знову викликано до ДПУ, і під загрозою розстрілу наказано

піти знову до Польщі

і зв'язати українське націоналістичне студентство з українською еміграцією, при чому, по виконанню завдання мені приобіцяно вільний вступ до вищих шкіл на Україні. Я підговорив одного зі студентів піти зі мною до Польщі і нав'язати стосунки з еміграцією.

В липні місяці 1927 року ми прибули до Варшави і з'явилися до Українського Центрального Комітету як зв'язкові від українського студентства. В Комітеті нам відповіли, що Комітет справами на Україні не займається, а опікується тільки емігрантами. Отже, коли ми станемо емігрантами, то тоді допоможуть нам в справі документів та праці. Правда, ще в Києві мені в ДПУ говорили, що правдоподібно з Комітетом нічого не буде і наказали мені, аби я знайомився з еміграцією, вишукуючи таких осіб, які згодні б провадити революційну працю на Україні. У Варшаві я пробув дві неділі і побачив, що це мені не вдасться зробити, а тому я вирішив їхати до дому на Волинь.

Всеж таки в Польщі я вчитись не міг і жадоба вчитись знов погнала мене на Україну. Я вважав, що тепер ДПУ вже не буде змушувати мене знову йти до Польщі, а виконає свою обіцянку і примістить мене до вищої школи. В Києві, зазначили мені, що в минулому році я для них нічого не зробив, але вони дадуть мені змогу вчитись при умові, що я буду виконувати їхнє завдання. Коли-ж я не захочу з ними працювати, то вони пришиють мені шпіонаж і розстріляють.

Я бачив, що виходу не має і згодився, надіючись, що мені вдасться назад піти до Польщі. На мою долю випало вишукати студентів-українців, надсилати їм відозви видруковані ДПУ

але ніби від Союзу Визволення України

підговорити когось знов зі студентів піти закордон, а разом з цим створити організацію української молоді. Підчас перебування в Києві бачив я всю ганебність праці ДПУ серед студентства та професури. Отже цим рішуче стверджую як невірний співучасник, а одноразово і свідок праці ДПУ, що всі видатні українські діячі та українське студентство, які зараз сидять у в'язницях і чекають суворого суду, невинні і спровоковані ДПУ... Я завчасу зумів утікти з України і тим врятував себе від зрадництва та ганьби. Я все гадав, що ДПУ не доведе до такого сумного кінця свою ганебну видумку, а тому мовчав. Тепер-же, коли приходить час розправи большевиків над невинними українцями, тримати в таємниці це більше не можу, не дивлячись на те, що большевики мені погрожували смертю, коли я зраджу їх темні діла.

ПІЗНАЛИСЯ НА ВОВКАХ В ОВЕЧІЙ ШКІРІ

В суботу 15 ц. м., як доносять часописи, мав відбутися у Львові з'їзд Української Партії Праці, та не відбувся, бо не було учасників. Це добрий знак! Видно, що вже в нас люди не даються годувати криком та лайками та пізнаються вже на вовках, хоч вони й одягаються в овечі шкіри. „Українська Партія Праці“ (У.П.П.), що на словах ніби національна та ніби виступає в обороні робітництва й селянства, це в дійсності підбрехачі жидівсько-московської комуністичної влади на Україні. Їх органи „Рада“ й „Праця“ хвалять більшовиків навіть за такі злочини, як винищення української інтелігенції й селянства. Та вже, як бачимо, ці жидівсько-московські підбрехачі не знаходять віри по наших селах. Дасть Біг, пізнаються наші люди й на вовках в овечій шкірі із іншими назвами й не даватимуть віри ні ріжним „Сельробам“, ні „Землям і Волям“. — Із правдивою освітою, опертою на науці католицької Церкви прийде це зрозуміння напевно.

ПАНАХИДА В РІЧНИЦЮ СМЕРТИ ОЛЬГИ БЕСАРАБОВОЇ

В суботу 15 ц. м. відбулася в Львові в Преображенській церкві панахида в річницю смерті Ольги Бесарабової. Народу було повно, так що вірні стояли й перед церквою й поліція взялася була робити свій порядок. Та до ніякого заколочення ладу не прийшло. По богослуженні учасники подалися на Янівський цвинтар і там зложили вінці на могилі покійної.

ФИЛЯ ПРОТЕСТІВ

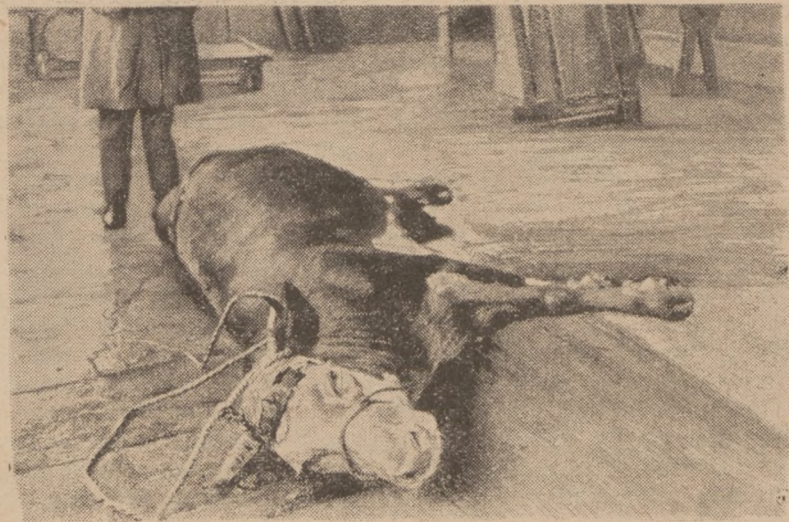
ПРОТИ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ РЕЛІГІЇ В СССР.

На засіданні палати лордів у справі торговельного договору з СРСР у Лондоні, кентерберійський архієпископ виголосив промову проти релігійних переслідувань у СРСР і домагався, щоб Англія інтервенювала в цій справі. Лорд Пермор відповів в імені уряду, що Англія не може мішати в чужі справи, але державний секретар Гендерсон збере матеріали про переслідування релігії в радянських республіках та вчинить все можливе, щоби більшовицький терор над релігією був припинений. Гендерсон заявив, що релігійні переслідування в СРСР цікавлять англійську владу та що англійський уряд буде стреміти обороняти право свободи релігійних переконань у Радянщині.

Віденська „Reichspost“ повідомляє, що 30 березня у всіх церквах Відня відбудуться богослуження за переслідуваних християн в СССР. Того дня Католицькі організації Відня задemonструють проти більшовицьких переслідування релігії.

Також в Берліні назначене на день 23 лютого протестаційне віче.

Заборона вбивати звір'ят без приголомшування

В Баварії вже від давна виступали проти вбивання звірят без попереднього приголомшування. Тепер баварський сойм ухвалив закон, що наказує при вбиванні звірят насамперед приголомшувати їх. За найкращий спосіб приголомшування вважають електричну струю,

бо вона запевнює зівсім безболісне вбивання звірят.

На образку бачимо прилад до електричного приголомшування звірят, що його тепер уживають у Мюнхені. В секунду по влученні струї звіря паде без руху.

Де подівся генерал Кутєпов?

Таємниця наглого щезнення з Парижа б. російського генерала Кутєпова ще доси не відкрита. Французька поліція дотепер устійнила тільки деякі подробиці цієї таємної справи. Коли одного дня ген. Кутєпов вийшов пополудни зі свого дому і йшов одною з найбільше рухливих вулиць Парижа, приступило до нього двоє муштин і візвали його, щоб пішов з ними на поліцію для зложення важного зізнання. В тій самій хвилині появився також

агент в поліційнім однострою.

Генерал, не прочуваючи нічого злого, всів з обома незнайомими і з поліційним агентом до червоного авта, що стояло недалеко, і відїхав. Від того часу за генералом пропав слід.

Це насильне пірвання людини в білий день на найрухливішій вулиці Парижа дуже обурило паризьке громадянство. Вважають його порушенням права

гостинності. На мурах міста розклеєні величезні афіші, котрими взивається французький уряд негайно

викинути з Парижа рад. консулят, коли большевики до 24 годин не видадуть живого Кутєпова. Французька поліція вже третій тиждень шукає за таємним „червоним автом“. Визначили навіть

високі нагороди

для того, хто вкаже слід, або подасть відомість про пропавшого генерала. Одна паризька газета зорганізувала в тій цілі свій відділ тайних агентів. Спровадити також детективів з Англії. Та все те покищо без наслідків.

Між російськими емігрантами царить пригноблення. Ген. Кутєпов був душею їх протибольшевицької організації. На його організаційний хист вони мали великі надії і вважали його своїм провідником у майбутній боротьбі з большевиками.

Страшні наслідки буревію

Великі спустошіння на Сардинії й Сицилії

Із острова Сардинії доносять про великі спустошіння, що їх наробив там буревій і хмаролім. Рівень води в ріках піднявся на кілька метрів. У багато містах завалилося чимало домів. У Серренті завалилася вежа й чоло місцевої церкви, касарня й будинок магістрату. Біля Нуоро візбрана ріка забрала двоє людей, які втонули. Під Лянусе вода зірвала великий міст і так перервала залізничний шлях.

Такі самі вісти наспіли теж із Сицилії, де струя води зірвала теж кілька мостів. В хвилині, коли до Цезени доїздив самоїзд, завалився нагло міст на ріці. Шофер не міг уже здержати мотору, вїхав із цілим розгоном у глибину. Подорожний погіб у філях, шофери вдалося врятуватись.

Як розвивається „етатизм“ в Польщі

Слово „етатизм“ означає захоплення державою господарки, яка повинна бути в руках приватних людей і підприємств. Етатизм, коли він за великий, стає небезпечний і для суспільної господарки і для самої держави.

Вже навіть б. міністер Чехович і прем'єр Бартель осудили етатизм держави. Однак він чомусь далі — розвивається. Тепер мають бути закуплені ротшильдівські копальні нафти, бо того хочуть соціалісти.

Етатизм у Польщі повстав при ліквідації маєтків попередніх держав і вмотав скарб Польщі у великі клопоти. На одну азотову фабрику в Тарнові видано з бюджету в 1927-8 рр. аж 23.800.000 зл., а другу таку суму уділено їй з державного фонду позичок!

Річний оборот б. найбільших підприємств під безпосереднім зарядом

міністерства промислу й торгівлі виносить коло 150 міль. зл., вдруже тільки оборот тих дібр, котрі держава арендує, контролює і т. п. Се тільки в однім ресорті. Але при 300 мільоновім обороті чистий дохід держави з того страшно малий і — все меншає: В р. 1923 преліміновано той дохід на 9 міль. 600.000 зл., в 1925 р. на 4 міль., в 1927-8 на 3 міль. в 1928-9 р. на 2.9 міль., а на рік 1929-30 вже тільки бувби дефіцит 1.656.500 зл., усунений лише піднесенням позицій.

Ті цифри говорять самі за себе.

Народ душиться від браку кредиту, а держава дає величезні кредити невинуватому етатизмові, бо соціалістична ідеологія каже, що так має бути. І се називають „поступом“...

Ще їм мало...

„Добровільні“ жертви на Радянщині

Радянські часописи завзивають населення, щоби добровільно складали дорогоцінності, які ще дехто може має.

Пишуть ці часописи, що хто має золоті чи срібні предмети в хвилі, коли радянський скарб відчуває великі труднощі, а населення міст і сіл не має засобів поживи, муситься вважати не тільки об'явом „буржуазності“, але й „контрреволюції“.

Скарбові урядники будуть ходити по домах і збирати предмети, що їх радянські громадяне „добровільно“ схочуть позбутися в користь скарбу. Та не вірять червоні царі, що їх піддані до-

бровільно будуть давати золото та срібло й тому окрімшній комісії введе „самооподаткування“, або примус зложення означеної згори суми в золоті чи сріблі кожним радянським громадянином.

Говорять, що зібрані так гроші, вживуть більшовики на нову пробу стабілізації радянської валюти, бо тепер червінець паде щораз низче й небаром може втратити всю вартість. Від кількох днів на чорній біржі на Радянщині, курс червінця обнизився так, що в перелісненні на польські золоті платиться ледво 12 золотих.

Як числять Індіане

Сьогоднішні Індіане, а радше останки Індіан, бо їх в Америці вже дуже небагато, це вже не ці Індіане що були колись. Богато між ними, головно в північній Америці, приймало вже культуру білих завоюників. Ще найбільше зберегли давно індіанську культуру-племена в південній Америці, Іспанії й Португалії, бо католицькі народи, що зайняли південну Америку, не нищили індіанської культури як це робили протестантські Англіїці в північній Америці. Індіане південної Америки зберегли свої давні звичаї й мову.

Один місіонар південно-американських Індіан, що жив довгий час серед них, списав свої спостереження що до їх мови.

Він каже приміром, що в мові південно-американських Індіан на наше слово „масло“ вживається цілого рече-

ннь значить: „товщ, що впливає з молочних желез корови“.

Коли вже предмети зі щоденного життя мають такі довгі й замотані назви, щож говорити про справи менше прості як пр. рахунки. Бож Індіане рахують так, що в них виконання найпростішого рахунку вимагалоб нераз цілих тижнів. Ось приміром: число 18 пишуть вони аж трицятьшістьма буквами, що їх значіння таке: „почисли всі пальці в рук, додай до цього пальці одної ноги і ще три другої“.

Правда, що це дуже замотаний спосіб числення. От як ми множимо 18×18 то по їхньому требаб множити дуже довго. А більші числа то ще більше замотані.

І якось собі з цим Індіане дають раду.

Світова господарська скрута

„Тяжко тепер жити в світі“, нарікають люди, а перш усього хлібороби. Земля тепер вимагає більше праці, як давніше, зате вправді дає багатше жниво, та що з цього, коли в порівнанні з іншими товарами збіже дуже дешеве. Відси й господарська скрута.

А чому воно таке дешеве тепер, чому хліборобство майже неоплачується? Ось чому.

По світовій війні повстало в Європі багато малих держав, а кожна держава хоче бути вповні самостійна не тільки в політиці, а й у господарстві. Хочуть, щоб усе, що потребують, виробляли в себе, щоб не потребували спроваджувати з заграниці.

Держави, що давніше були відомі як промислові землі, що до війни не дбали так дуже про хліборобство, як от Німеччина, Австрія, Чехословаччина, краї, що колись спроваджували збіже, тепер стараються мати як найбільше свого збіжа. А як? Стараються вести раціональне (розумне) господарство, щоб з морга поля як найбільше мати жниво, стараються землі колись мало-врожайні, а то й неврожайні зробити врожайними.

Та не тільки в нас в Європі збільшується засівна площа, а й у заморських землях в Америці та в Австралії. Там теж бачимо великий розвиток хліборобства.

Цей великий розвиток хліборобства приніс і приносить зі собою це, що поодинокі держави, які колись були зівсім здані щодо збіжжа на багаті в урожайні землі країни, тепер уже менше привозять із заграниці й стараються заспокоїти своє запотребування власним збіжжам. Європейські держави, як от Югославія, Румунія й Угорщина, що по упадку Росії й по знищенні хліборобства в Росії й на Україні більшовиками, стали головними доставцями збіжа для Європи, в останніх часах найшлися в важкому положенні. Заморські держави (з Америка й Австралії) вивозять великі скількості збіжа в Західну Європу, де Бельгія, Голяндія, а перше всего Англія потребують багато збіжа. Найбільше вивозить Канада, Аргентина, З'єдинені Держави та Австралія.

Що заморські держави можуть із такої далечини довозити збіже й це їм оплачується, то вони завдячують цьому, що їх видатки коло управи поля менші як у нас і загалом в Європі та й також тому, що їх збіже краще від європейського. Поки американське жито береться як збіже першої сорти, поти європейське як другосортне не може в торгівлі перевищити його.

Цей успіх завдячують Американці також своїй сильній організації. Тому й нашим селянам треба брати собі примір із Америки та зорганізуватися до оборони прим. в „Сільському Господарі“ й закинути старі способи господарки, а забратися до новітніх. Інакше не видержать конкуренції не то з Америкою, а навіть з такими країнами як Югославія, Румунія й Угорщина.

ХАРЧОВА СКРУТА НА РАДЯНЩИНІ

Харчова скрута на Радянщині прибрала в останніх часах виїмково гострі форми. Нема зівсім на торзі набілу, так само тяжко купити мясо, сир і яйця. Овочів нема зівсім. Уряд сподіється погіршення положення в найблизшому часі.

СТАРЕНЬКА РЕВОЛЮЦІОНЕРКА НА ЗАСЛАННІ

Сталін підписав приказ, яким вислано до Перми 80-літню революціонерку Віру Фігнер за те, що вона виступила в обороні жінок, ув'язнених за приналежність до опозиції. Віра Фігнер на одних зборах заявила, що кільканацять літ царської тюрми, що її вона відсиділа в Шліссельбурській твердині в давньому Петербурзі, не дадуться їй порівняти з катівнею на Соловецьких островах, де за радянської влади люди гниють живцем.

ДЕ НАЙМЕНШЕ ЖЕНЯТЬСЯ

Велика Британія має чимало клопотів, а вже найбільше з Індіями, що хочуть визволитися з під англійської влади. Та крім цього є й у самій Англії чимало клопотів. Ось часописи вказують на це, що в державі число народин зменшується постійно, що багато більше розводів, як нових подруж, що мужчини не хочуть женитися. Та ще гірше як в Англії є в Ірландії. Останній перепис населення з 1929. р. стверджує, що серед мужчин від 25—30 року на 100 мужчин, було 80 нежонатих (20 тільки жонатих), а в віку від 35—40 літ тільки половина жонатих. Очевидно, що причина цьому головню важкі часи, загальна нужда в Ірландії. Англія століттями висисала останні соки з неї.

В Англії на 100 мужчин пересічно є 45 нежонатих.

Які користи приносить радіо?

Хто з нас не чув того чарівного слова, що мов крилатий птах облетіло цілу землю і стоголосним відгомонам відбилося по містах і селах старого і нового світа!

Радіо!..

Чарівний винахід, чи не найбільший з усіх винаходів останніх часів, прилад, що здійснює давню мрію людства і уможливорює не лише говорити а то й бачитися особам, розділеним від себе горами й морями...

Вже й по наших селах не рідко можна стрінати високу антену, що ловить вісти, плывучі зі світа і за поміччю апарату розповідає їх власникові. — Отсе і є перша користь, що приносить нам радіо.

Недавно писали ми про те, як пристрічі з ледовою горою, затонув „Титанік“. — Радіо перше рознесло вістку про небезпеку і завдяки тому вдалося урятувати частину подорожних.

Щоб оминати подібних катастроф, сьогодні кілька прибережних стацій радіотелеграфічних висилають заздалегідь вістки на всі моря, про запримічені гори й поля ледові.

Такі відомости висилає прим. велика нім. стація Науен, кожного ранку в зимі і всі кораблі, хоча б як далеко знаходилися, можуть з них користати та в той спосіб охоронитися перед страшною небезпекою.

Ще одну прислугу віддає радіо кораблям, помагаючи їм означити на карті (мапі) місце, де в дану хвилину корабель знаходиться.

Як відомо, кожний корабель має карту моря і плыве все певною, означеною лінією.

Буває одначе, що часами підчас

бурі, чи великої мраки, він стратить свій шлях і не може зорієнтуватися, в якій частині моря плыве.

До тої цілі уживали давніше на кораблях дуже складаних апаратів, як хронометри, секстанси й інші.

Сьогодні корабель телеграфує про се прямо до двох прибережних радіотелеграфічних стацій. — Стації ті мають особливі апарати радієві, що визначають кут, під яким приходять хвилі з корабля. — Вони порозуміваються між собою і після обчислення даних кутів, означають кораблеві точно місце, де він знаходиться.

А чи чули ви таке слово: радіо-фотографія? — Се пересилання знімок на віддаль. — Порозуміваємося з рідними, чи знакомими, скажимо в Америці і хотіли б ми побачити їх знімку. — Вони вкладають свою знімку до апарату, ми вкладаємо чистий папір — і в небагом маємо їх відбитку на папері.

В той спосіб можна пересилати карти, пляни, ілюстрації і т. п.

Радіо вживають держави для пропаганди, в заграничній політиці, тощо. Служить воно до швидкого передавання біржевих відомостей, передсказувань погоди, і т. п.

За поміччю радіа можемо вчитися чужих мов живою методою, слухати відчитів і викладів славних учених і промовців та в той спосіб поширяти своє знання.

Може доживемо і того часу, що наші селяни по читальнях та кооперативах слухатимуть вечерами викладів про новітні способи управиріллї та національної господарки — у своїй рідній мові.

Т. Вергун

Як жінка чоловіка зробила старшим братом і тверезим

(Оповідання священика).

Требаб зачати з кінця.

Був собі дід та баба. Вродилася в них дочка. Вже кілька літ, як пібралися й аж тепер прийшла на світ їх перша дитинка. Втіха в хаті була велика. Що правда волілиб сина, та щож?! Хоч і дочка, все таки веселити буде хату, як підросте.

Радили, яке ім'я дати донечці. Були вони люди заможні, перші господарі в селі то й бажали якесь гідне ймення вибрати донечці. А що вона буде мудра (батько й ненька були цього певні), то вкінці й рішили дати їй ім'я мудрої нашої княгині Ольги. Священик не мав ніщо проти цього, от так і принесли куми з церкви неньчину та батькову радість — маленьку Ольгу.

Дуже любила ненька донечку, тож кликала її: Оля. А при більшому припливі материнської ніжності: Олюсечка, Ольдзуня. Колиж дитинка задивилася

на неньку великими, глибокими, синіми оченятами, тоді мати тонула в любови і кликала донечку: Дзюня. Колиж доня вередувала трошечки, мати трохи мов із докором кликала її: Дзюнка. Під цим іменем знало дитинку все село, під цим іменням пізнав і я її.

Як я прийшов у село В. на завідательство парохії, було Дзюнці 17 літ (а я був тоді мабуть на 17-й посаді). Дзюнка стояла все напереді в церкві перед намісним образом Матери Божої. Зодягнена гарно в народню ношу, в жовтих черевичках. В руці держала молитвенник, та в часі Служби Божої більше співала, як молилася з книжки. Там усі люди одними устами й одним серцем співали на хвалу Богу. Та одні устенька й одно серденько найбільше чуття виливали в церкві — це Дзюнчині! Вже зразу впало мені на думку, що Дзюнка буде доброю провідницею дівчат і я по вечірні запросив її до себе. Вона пішла зараз по вечірні, а я в церкві хрестив ще дитину.

Як я доходив до приходства, зачув, що хтось грає на фортеп'яні „Вселенная веселися!“ Перейшов я через кухню, де жінка робила чай і пішов у сальоник. Від фортеп'яну з крісла скочила Дзюнка.

Ось тоді й пізнав я Дзюнку ближче.

Вона мала дві гімназійні класи, та дальше не ходила до школи, бо мати затужила за донечкою й відібрала до дому.

Велику радість зробив я Дзюнці: зробив її кольпортеркою часописів. Давав я їй 50 примірників „Місіонаря“ й тількиж „Нашого Приятеля“. За два три дні приносила вже гроші. Часом у неділю перед вечірнею під церквою за пів години розпродала весь крам.

Мала Дзюнка гарний голос, тож моя жінка вчила її ріжних пісень. Раділа Дзюнка цим через край. Грала теж у місцевому аматорському гуртку, та все наперед радилася мене, чи може брати цю або ту роллю. Дівочий кружок Апостольства Молитви вела так чудово, що й при війську нема кращої дисципліни. З її кружка не хибувало нікого при місячному св. Причасті, ні на сходинах Кружка. Дівчата з такою повагою відносилися до Дзюнки, що звичайно нові кандидатки до Апостольства Молитви голосилися в Дзюнку. Вона розбирала їх душевні прикмети й пізнавши їх радила до якого степеня їм голоситися. Звичайно переходили кандидатки пробу, рід новіціату. Так прим. канди-

Як винайшли машину до шиття

Дня 14 червня 1844 року тихе доси та роботяще американське місто Бостон незвичайно оживилося. Найбільше схвилювані виглядали кравці, кравчині, швачки і взагалі всі ті люди, що на прожиток заробляли голкою. Люди ті з рук виривали один одному часопис, в котрім великими буквами читали таку оповістку:

Позір! Сьогодні 14 червня 1844 р., о 5 год. попол.

відбудеться в галі конфекційного магазину Auburn & Co в Бостоні

великий показ шиття на машині,

котру винайшов наш співгромадянин Ілля Howe. Кожний запрошений! Вступ вільний!

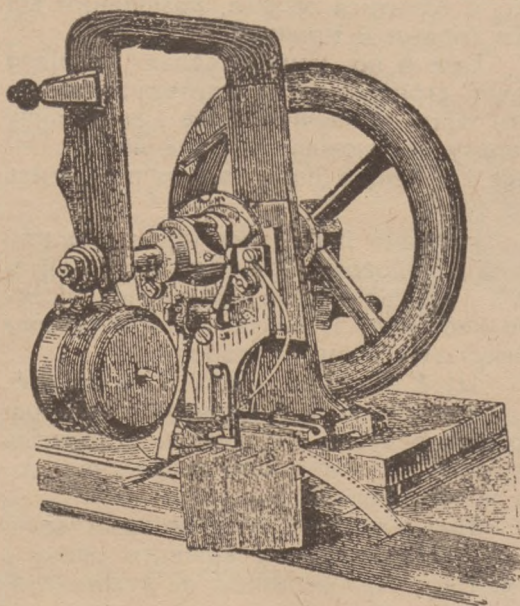
Оповідувалося також, що 5 найліпших швачок з міста стане до суперництва з новою машиною.

Хто був Ілля Гав?

Був це син мельника, котрий учився в Бостоні на механіка. Кажуть, що його майстер Давід піддав йому раз гадку, що коли хоче з бідака стати славним і багатим, нехай винайде машину до шиття. Від того дня гадка про ту машину не покидала його. Та найбільше клопоту мав зі стягом. Раз приснився йому, мабуть під впливом прочитаної книжки такий сон: На нього напали червоношкірі Індіанці. Списи Індіанці мали чомусь вістря з дірками. Цей сон навів його на думку зробити таку голку при машині до шиття, над котрою будовою він працював. В корот-

кім часі машина була готова і мав відбутися показ.

На підвищенню засіло 5 найліпших швачок і Гав зі своєю машиною. Всім роздали однакову роботу, причім Гавові дали ту саму роботу, але 5 разів більшу. Коли винахідник розвинув

Первісний модель машини до шиття.

свою машину з хустки, присутні зареєструвалися. Так нужденно і смішно виглядала та перша машина. Але скоро кепкування перемінилося в зачудування. Машина вже давно скінчила свою п'ятикратну роботу, а швачки, хоч як скоро махали голками, ще даліше шили...

Та довго винахідникові не велося з тим винаходом. Спершу заключив договір з одним фабрикантом в Англії Томасом, котрий забрав модель, але грошей не дав. Знеохочений осів Гав в Нью-Йорку, де працював як простий робітник. Але всетаки свій винахід опатентував в Америці. Тимчасом Англієць Томас робив уже з машинами до шиття добрий інтерес. Привіз їх також до Америки і тут якимсь способом взяв їх продажу в свої руки Ісаак Меріт Зінгер, що був досі директором мандрівної дружини комедіантів. Зінгер зробив у машині кілька незначних уліпшень і виробляв їх у більшій кількості. Тоді Howe за намовою і підмогою приятелів почав з Зінгером процес. Процес тягнувся довго, але вкінці Howe виграв його. Суд признав йому по 5 доларів за кожен продану машину. А що в р. 1862. було тих машин в ужиттє вже 300.000 штук, то Гав дістав

півтора мільйона доларів.

Частину грошей віддав спільникам процесу, а за решту вибудував фабрику машин до шиття в Бріджпорті. Та хоч став тепер багатим, не дописало здоровля. Він помер, проживши ледви 48 літ, в 1867 р., саме в тім дні, коли на виставці в Парижі одержав за свої машини високе відзначення.

ЗАТЬМИ в 1930. р.

В 1930. р. буде дві затьми сонця і дві місяця. Затьми сонця будуть 28-го квітня і 21-го жовтня. Будуть це повні затьми, та видно буде їх тільки в Америці. Затьми місяця будуть 13-го квітня й 7-го жовтня. Обі затьми місяця будуть тільки частинні. Затьму з 7 жовтня можна буде бачити в усій Європі отже й у нас.

датка, що не вміла читати, так довго була кандидаткою поки не навчилася читати. А щоб вони навчилися, про це дбала вже Дзюнка.

Дзюнка любила ще сонце й квіти. Перед вікнами хати мала дуже гарний квітник. А радості її не було краю, коли від моєї жінки дістала насіння квітів, або вже готові висадки. Що в нашому підсонні годі весь рік плекати квіти в зільнику, тож Дзюнка плекала їх і в вазониках. І мені з цим було добре, бо в місяці травні ставила Дзюнка вазони квітів на вівтарі Марії, в червні на вівтарі Серця Христового, а Евхаристійний Ісус усе перебував серед вазонів квітів, що на них складалися моя жінка й Дзюнка. Якось так дібралися, що ні жінка ні Дзюнка не терпіли в церкві зірваних квітів. Казали, що зірвана квітка має в собі зародок смерті, а Христос є Христом живих, не мертвих.

Жила так Дзюнка весело та щасливо. Аж тут несподівано погідний Дзюнчино небозвід закрили чорні хмари.

* * *

Вертали люди з Америки. Вернув із ними й Петро. Ще малим хлопцям переселився він був туди з батьком та

з ньенькою. Кільканацять літ були там його батько й ньенька й доробилися гарного майна. Та там і померли. А Петро затужив за рідним краєм і з долярами повернувся в рідне село.

На місце напіврозваленної хати виставив прегарний дім. На парцеляції купив 30 моргів поля в одному кусні й став першим господарем у селі.

Говорили про Петра, що любить заглядати до чарки. Та клали те все на карб молодости. Мав 24 роки. Та п'яним не бачив його ніхто, хоч оповідали, що нераз із його дому неслися співи парубоцького товариства. Докидували люди, що цій чесній „кумпанії“ додавала охоти все пляшка горілки (коби то лиш одна!).

Зараз по повороті звернув Петро увагу на Дзюнку. Що вона була побожна, то й він удавав перед світом побожного та чесного. Правда, люди говорили, що до Петра приходять „Громадський Голос“. Та ніхто не зважав на це! Всі бачили, що Петро ходив пильно до церкви та ще й купував у Дзюнки й „Місіонаря“ й „Нашого Приятеля“. Правда, бабські язика казали, що він і в церкві занадто кидає очима за Дзюнкою. Що правда, то і я сам бачив, що

Петро приклякає в церкві на одно коліно, так як від нехочу, начеби, Бог зна, яку ласку робив Богови. Та мій Боже, може він такої поведінки набрався в далекому світі.

* * *

Однак таки вся біда пішла з „Місіонаря“. Петро бувало що другий день прибігає до батьків Дзюнки й питає, чи ще не прийшов „Місіонар“. Робив тоді докори Отцям Василіанам, що тільки раз у місяць видають такий цінний часопис, хоч моглиби це робити безпечно під кожну неділю.

Дзюнчина мати булаби присягнула в святість Петра, хоч що правда, нераз казала, що має недобре прочуття. Раз навіть снилося їй, що Петро вирвав з їх квітника кущ лелії, пересадив у себе в городі та там стала квітка вянути. Та чи ж можна давати віру снам?!

І тому, коли Петро післав старостів до Дзюнки, то й тато й мама Дзюнки були за ним. Но й... навіть Дзюнка не була противна. Вінчання відбулося з усіма парадами.

* * *

(Докінчення буде).

Суспільне забезпечення

На трьох засадах: примусу, загальності й територіальності.

В Польщі увійде незабаром у життя новий важний закон про суспільне забезпечення. Соїм прийняв дотичний законопроект. Скрізь, де тільки існують католицькі організації, домагаються вони такого забезпечення для всіх робітників і працівників. Домагалися вони того і в Польщі.

Артикул 102 конституції з 17. березня 1921 р. узнавав загально право кожного горожанина до опіки держави над його працею, та над ним в разі браку праці, хвороби, немочи або нещасливого випадку. Тепер та справа входить у стадію здійснювання. На яких засадах?

Урядовий проєкт опертий на трьох засадах: примусу, загальності й територіальності. Примус полягає на острих карах працедавця в разі занедбання забезпечення зайнятих у нього людей. — Друга засада полягає на тім, що мусять бути забезпечені всі наємні робітники так фізичні як умові. Кривні роботодавця також підлягають обов'язкові забезпечення, тільки жінка його ні. Виїмки від того примусу становлять тільки державні та залізничні функціонари (бо вони користають уже з забезпечень), урядники державних банків (з подібних причин) і духовні, котрі з релігійних мотивів повняють певні функції, не побираючи за них винагороджень. Можуть бути увільнені від обов'язку забезпечення працюючі у військових заведеннях, коли мають забезпечення не менше ніж приписує закон. — Третя засада, територіальності, полягає на тім, що забезпечений належить до означеної інституції, котра ділає на означеній території. Коли забезпечений перенесеться на територію іншої інституції, то мусить до неї належати.

Під оглядом законодавчим сей законопроект представляє спробу зєдинення вже існуючих забезпечень на випадок хвороби і від нещасливих випадків, додаючи до них забезпечення на випадок нездібності до праці, викликаной чи то нещасливим випадком, чи т. зв. фаховою хворобою, чи вичерпанням сил або старістю. Коли сей законопроект увійде в життя, то в Польщі будуть існувати тільки три роди забезпечень: 1) Обезпечення, вимагане новим законом, 2) Обезпечення робітників на випадок безробіття (закон з 18. липня 1924., Дневник законів ч. 61, поз. 650) і 3) Обезпечення умових працівників на випадок безробіття і нездібності до праці (Розпорядок президента з 24 липня 1927., Дневник законів ч. 106., поз. 911). А перестали б обов'язувати закони про забезпечення від нещасливих випадків, на випадок хвороби і про гірничі брацтва.

ШИРІТЬ „ПРАВДУ”

Соняшні двигуни

Соняшні двигуни (мотори) це такі двигуни, що їх гонить пара, яку витворює соняшне тепло цим, що ogrіває котел. Доси є два такі двигуни, що дійсно працюють. Один із них є під Каїром в Єгипті й працює з силою 50 механічних коней (сила коней, це міра має 75 метрокільограмів, а один метрокільограм, це сила, якої треба, щоб 1 кілограм піднести на висоту 1 метра). Та видат-

ність цього мотора всего 4 відсотки соняшнього тепла себто тільки 4 відсотки соняшнього тепла вжитого до ogrіття кітла перемінюється в працю двигуна, а решта розпорошується без пожитку. Другий такий двигун є в Паседера в Каліфорнії. (Цей двигун бачимо на образку). Основною складовою частиною цього двигуна є велитенське зеркало, яке збирає соняшнє проміння в одній точці, яка звється огнищем зеркала. В цій точці збирається велика скількість тепла, що вистає, щоби воду в кітлі, який там міститься, довести до кипіння.

Ці двигуни, так як водні двигуни, мають цю добру прикмету, що розгінна сила ніщо не коштує. Та від водних вони покищо настільки гірші, що влаштування їх дуже дороге. Та вже заповідають, що професор фізики др. Годдарт винайшов соняшний двигун, що його видатність при невеликих коштах має бути 50 відсотків. Коли його двигун покажеться добрий, то це буде найдешевший двигун.

КУРИ БЕЗ КРИЛ І КІГТІВ

Один годівельник дробу в Америці виплекав кури без крил і кігтів (пазурів). Ця відміна виступила зівсім случайно, та вдалося передати ці прикмети дальшим поколінням. Цей годівельник дуже вдоволений зі своїх курей, бо не втікають йому через плоти, тому що не можуть підлітати й не порпають грядок, бо не мають кігтів, тож не роблять шкоди в городі.

ВАЖНЕ РІШЕННЯ В СПРАВІ БЕЗРОБІТНИХ

По дотеперішнім приписам діти безробітного, що теж не працювали, одержували підмогу тільки тоді, коли й мати була безробітна. Коли мати мала заробіток, то діти не діставали ніякої підмоги. Та дуже часто заробіток матери був невеликий і не вистарчав на удержання родини. Тому професійні союзи в Лодзі зверталися до Фонду Безробіття й до міністерства праці, щоб цей припис змінити в користь дітей безробітних. Тепер головна управа Фонду Безробіття рішила знести цей припис і діти безробітного, хоч мати має працю, будуть діставати підмоги. Покищо важне воно тільки для Лодзі та небааром буде важне на всю Польщу.

ЦІКАВИЙ РОЗПОРЯДОК ЦЕНТР. КОМІТЕТУ КОМ. ПАРТІЇ

ЦК (Центр. Комітет) Комунист. Партії видав розпорядок, з котрого довідуємося цікавих річей. А саме пише, ЦК.: Щораз більше вкорінюється звичай, що при всяких можливих нагодах роблять комісарям дорогі подарунки в сервісах, диванах, портретах і т. д. Ся поява жалю й осуду гідна а то з двох причин: що ті дорогі дарунки робиться урядниками за їх роботу, котру вони як урядники обов'язані робити. По друге ті дорогі подарунки робиться з публичних грошей! Супроти того забороняється на будуче робити такі подарки, а поручається звернути дотичні видатки на школи, шпиталі, стипендії, дороги і т. п.

(Вправді заміри того розпорядку добрі, але він доказує велику наївність його авторів, котрі думають, що комісари не знайдуть сто способів, щоб обійти ту заборону й далі побирати дорогі тантієми з публичних грошей).

ПОХІД СЕЛЯН НА МОСКВУ

Багато московських селян кидає села, втікає перед знущенням чрезвычайки. Більшість утікачів, це спокійні хлібороби, що в них за протирадянські заворушення відділи червоної армії зрівняли зі землею їх господарства. Ідуть вони до „матушки Москви“, щоб пожалуватися на свою долю, на своє горе.

В місті оповідають селяне про свою кривду й ширять серед робітників опозиційні настрої. Тому радянська влада рішила спинити наплив збігців. В проміні сто кілометрів від Москви радянська міліція справджує на дорогах документи й завертає втікачів.

В околицях Коломни привели до ладу колишній табір для німецьких полонених, щоб там примістити беззахистних селян, що воліють волокитство, як голодову смерть на відібраній їм батьківщині.

БЕЗМИТНИЙ ВИВІЗ МАКУХІВ

В цій справі підняв ініціативу Союз хемічного промислу, домагаючись скасування вивозового мита на макухи з уваги на надмірне скупчення цього продукту в краю, яке спричинило, при його слабому збуті, припинення праці оліярень на Виленщині. Ці оліярні виробляють олії дуже необхідні в хемічному промислі.

Виганяв чорта з жінки

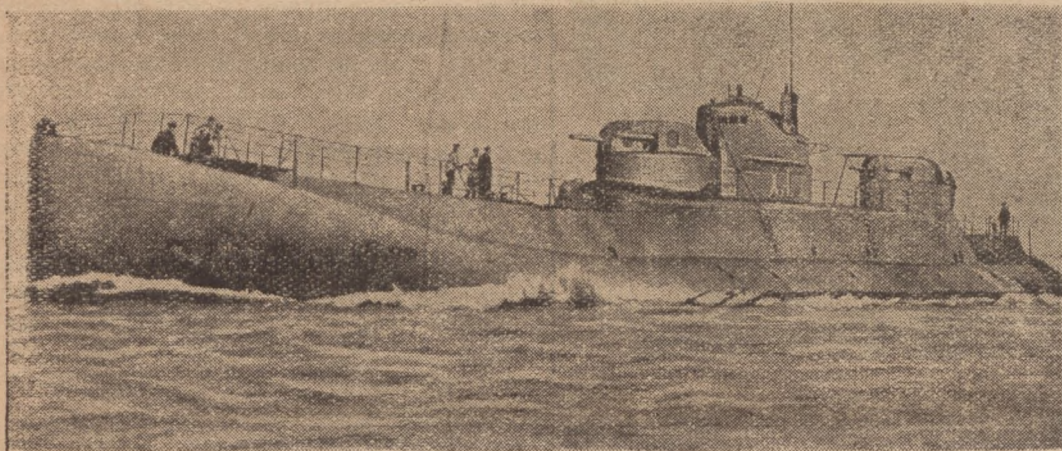
темнота на селі на Поморі

В селі Кошеляви в дзялковськiм повіті на Поморі появилася ворожка з Любовщини. Вонаобявила одному з селян Кошеляви що його жінка одержима злим духом і повчила, як прогнати злого духа. Чоловік послунав ворожки й завів нещасну „одержиму“ нічю на костельне кладовище й обнажену по пояс став кропити свяченою водою, а рівночасно бив кием так довго, аж зойки й крики битої збудили священника. Священик думав, що там хтось когось убиває й повідомив поліцію. Справа виявилася, та на жаль за пізно. Поране-

на та покрита синяками жінка вмерла таки цього дня. Коли вістка про це розійшлася по околиці, горстка людей під проводом органістого подалася до хати, де хвилево жила ворожка й домагалася щоб їм видати ворожку. Та ворожка успіла вже зєднати собі горячих прихильників, що теж шукали в нїї порад. І завелася бійка між прихильниками й противниками чарівниці. Вибили кілька шиб у вікнах, поломали хатну обстанову і ін. Аж поліція припинила бійку та завела спокій.

—:—

Найбільші підводні судна

Конференція в справі розоруження на морі має рішити також в справі підводних суден. Та здається покищо скінчиться тільки на обмеженні числа й розмірів підводних суден. В останніх часах вибудували велитенські підводні судна в Англії та в Німеччині. На образку бачимо найбільше англійське підводне судно. Має воно дві панцирні вежі, в яких поміщено великі чотири гармати (по дві в

кожній вежі). Судно довге на 107 метрів, широке на 9,1 метра, глибоке на 5,3 м. На верху води пливе зі швидкістю 20 морських миль, під водою 9 миль на год. Залоги є 121 людей. Подібної величини підводне судно вибудувала в 1928 р. Америка. Але найбільше підводне судно на світі (120 м. довге й 13 м. широке) має Франція. Його спущено на море в листопаді мин. року.

ЩО ТО Є САХАРИНА?

Хто не знає її тепер?

Сахарина є кількасот разів солодша від цукру. А роблять її з вугляної смоли. Хоч вона так дуже солодка, то не має ані пожиточних ані поживних складників. Сахарина навіть шкідлива для людського організму, а особливо для дітей.

До сахарини подібний є інший хемічний продукт, що його виробляють з калу. Це — дульцина. І сахарина і дульцина шкідливі для здоров'я дітей і в діточім віці сприяють деяким недугам, нпр. англійській слабості, що проявляється викривленням ніг і т.п. Матері не повинні отже солодити дітям поживи сахариною. Замість сахарини треба давати цукор, котрий є доброю поживою для дітей. Тільки ціна цукру тепер неможливо вишрубована в гору. Цукор у нас повинен бути дешевший.

ПОРОЗУМІННЯ ПОЛЬСЬКИХ МЛИНІВ В ГАЛИЧИНІ

Дня 31-го січня ц.р. повстала в Кракові спілка „Польський Промисл Мучний“, в склад котрої увійшли млини: Френкля в Перемишлі, Шанцера в Тарнові та лушчарні й млини краківські. Метою спілки є спільний закуп збіжжя і продаж млива, збільшення капіталу та обмеження взаємної конкуренції. Порозуміння торкається тільки пшениці. Акцію спілки фінансує „Товариство для торгівлі збіжжям в Кракові“. Нечинні тепер млини Шанцера і Френкля розпочали працю покищо в обмеженому розмірі. В той спосіб польський млинарський промисл пробує рятуватися з дуже тяжкої ситуації, в якій він опинився в наслідок загальної господарської кризи. Стоїмо отже перед повстанням нового картелю.

Ціни муки й печива у Львові

Від 15 ц. м. обов'язують у Львові нові ціни муки й печива. 1 кг. пшеничної муки (65%) в млині 60 с. в гуртівній продажі 61 с. в дрібній продажі 67 с. 1 кг. житної муки в гуртівника 36½ с. Хліб з темної житної муки в пекарні 1 кг. 28 с, в склепі 30 с, 1 кг. хліба з житної ячмінної муки в пекарні 41 с, в склепі 43 с. 1 булка (4 дкг.) в пекарні 4 с, в склепі 4½ с.

Громадські радні

ХТО ХОЧЕ ДОВІДАТИСЯ, ЯК ВНОСИТЬСЯ ВІДКЛИКИ ПРОТИ НЕЗАТВЕРДЖЕННЯ БЮДЖЕТІВ, ХТО ХОЧЕ ДОВІДАТИСЯ ПРО ГРОМАДСЬКІ ПОДАТКИ І ПРО ПРАВА ГРОМАДСЬКИХ РАД, ХАЙ КУПИТЬ СОБІ КНИЖКУ ПОСЛА В. ЦЕЛЕВИЧА „ГРОМАДСЬКА САМОУПРАВА“

Ціна одного примірника в дрібній розпродажі 3 зол., з поштовою оплатою 3'25 зол., за післяплатою 4'25 зол.

При закупні понад 10 книжок, числимо по 2'70 зол., за примірник. Набути можна по всіх українських Книгарнях у Львові і в краю, або впросто у Видавничій Кооперативі „НАЦІОНАЛЬНЕ ОБЄДНАННЯ“

Львів, вул. Костюшка, ч. 1а II. пов.

МІСТО БЕЗ ЖІНОК

В Гренляндії є містечко Івігтут, в яким живе кількасот мешканців, але самих муштин. Жінкам не вільно мешкати там, хочби навіть на короткий час.

Містечко се має багаті копальні руди й робітники-гірники одержують велику платню. Частину заробітку мусять однак віддавати як кавцію, котра пропадає власникови тоді, колиб він зламав припис і передержував у себе жінку.

Ці приписи видано для того, щоби робітники, котрі живуть далеко від світа серед ледяних пустинь, не вели кривавих бійок за жінчини. Виявилось однак, що робітники вмють зводити між собою криваві порахунки, хоч і жінок між ними немає. Бійки не перевелися й в сім містечку.

ПЕРЕСИЛКА ОДНОДНЕВИХ КУРЯТ

В останніх роках годівельники дробу за границею не купують яєць до висиджування курят, качат, гусят то що, тільки одностенні писклята, вигріті в апаратах. Їх розсилають поштою на передні замовлення відбірців. Пискля що викололося, два дні з надвишкою може обійтися без їди й це саме вможливило їм висилку на більшій віддалення без шкоди для них. В самому Берліні є великі вигрівальні, що мають апарати, в яких вигрівають відразу кілька тисяч яєць. Що цікаве то це, що такі вигрівальні є навіть у приватних домах на поверхах і мають добрі заробітки.

3 царства сатани

Лист галицького селянина до рідні в Галичині.

Нераз писалося вже, як дуже важко є жити селянам під большевицькою владою так, що хто лише може то утікає з большевицького пекла. І так втікли вже з нього німецькі, шведські та другі кольтоністи, і їм се удалося, бо за ними обстали їх держави. А тепер дістають наші селяни від своїх кривняків, які залишилися чи то на Україні чи в Росії, розпучливі листи, в котрих просять, щоби їм допомогли видістатися з того місця мук.

І так пр. до села З. прийшов лист з України від земляка, що оженився там і є дяком, в котрім просить свою рідню, щоби прислали йому метрику й гроші на дорогу, бо антихрист замкнув їх церкву і зажадав від нього і священника, щоби публично виреклись Христа і заявили, що все се дурман, бо в противнім случаю сконфісують його маєток, а його приарештують (розуміється під розстріл), або хай втікає де хоче. А тепер прийшов другий лист від іншого, який подаємо в цілости:

„с. Х. 20. січня 1930.

„Дорогіє родичі як сестра так і швагир хотівбим ся довідати о вашім здоровлю і як ся вам поводить і найгірше мене серце болит що я до В. ще на З ниділи перид Рождеством написав лист і просивем его щоби він мені прислав Метрику мою так як я хотів приготувлять документи щоб можна було коли приїхати до дому і вот ще нимаю ніякої відомости а типер доношу вам відоміст що я з ласки Бога здоровий і жена також здорова і поводитиоб ся добре щоби були добрі порядки но типер поводити ся дуже прикро так що описати ни могу і на певно типер прийде ся пропасти в сибири бо тому що от людей відбирають і зганяют всіх в комуні а в комуні жить дуже трудно так що і одежа єсть ліпша то також відбирають только оставляють то що на тобі і вот такоє наше типер буде життя вже свого нічого ни буде а всьо всьо общєє так як я вам вже писав а будем получать только пайок 1½ фунта хліба на день вже ни буде права продати нічого самому бо тому що то вже ни наше єсть такії творенія що тибє с хати викинут а дають якому нибудь батьру що він робити ни хоче і своєї хати ніколи ни наживе. Ми ще живем в своїй хаті только дрозим як день так ніч і дожидаєм когда що буде продать вже нічого ни годен кождий день ходить комісія і провіряєт хазяйство щоб ми нікуда ни дівали. Народ аж дуріє сам ни знає що робить так що хуже время як война.

Извиняюсь що так плохо писав бо в голові всякі думки і руки аж дрожать.

Типер що грошей готових нима потому що всьо стараєш ся щоби придбать яке хозяйство а типер вже продати ни можна і купити ніхто ни хоче бо нікому ни треба бо кождий говорить

сегодня заберуть в тебе а завтра в мене і вот такоє типер буде життя.

Больше нічого такого писати по-здоровляю вас всіх разом оставайтесь здорові.

ваш Брат

(адрес)

Прошу о скорий відпис.

От як виглядає той робітничо-селянський рай, захвалюваний всякими ікроїдами з під прапору „Сельроба“, „Праці“, „Світла“ та других запроданців українського народа.

СИН ЦАРЯ МИКОЛИ II ЖИВЕ?

Російська кольтонія в Багдаді в Туреччині розворушилася появою молодого російського збігця, який каже, що він син царя Миколи II. Провів він тиждень у тюрмі по арештуванні в Суляїмані в Курдистані за це, що прибув із Персії без пашпорту. До Персії буцімто втік він, провівши ряд літ у сибірських тюрмах. Поліція вкінці звільнила його й заявила, що не може ні потвердити ні заперечити цього, що він оповідає про себе. Кажуть, що він дуже подібний до б. царевича.

Протест проти червоного терору

громадян села Щутків, любачівського повіту.

Громадяне села Щутків на зборах читальні „Просвіти“ однодушно підносять рішучий протест перед цілим культурним світом проти страшного релігійного переслідування та національного гнету нашого народу за Збручем російсько-жидівськими комуністами. Рівнож звизають всіх свідомих громадян, щоби

не передплачували і взагалі не брали до рук та не поширювали большевицьких і їм подібних часописів, щоби в сей спосіб не стягнули на себе сітей червоного комуністичного ката.

Щутків, дня 11. лютого 1930.

За президію Зборів
о. Дацисин Василь.

НЕПОДІЛЬНІСТЬ СІЛЬСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ

Мін. рільних реформ у Польщі поновило заходи щодо обмеження надмірного поділу ґрунтів і з тим наміром приготувало відповідний проєкт закону, котрий переслало вже до Ради Міністрів.

Після цього проєкту поділ рільних і огородничих господарств, повставших в наслідку перебудови с.-г. устрою, допускатиметься тільки під умовою, що кожна з виділених частин сама або разом з ґрунтом, з котрим має творити одне господарство, буде відповідати нормам життєздатного господарства.

Норми життєздатних господарств усталюватиме Рада Міністрів на внесок міністрів рільн. реформ та рільництва по узглядненні засади, що за життєздатне узнається таке господарство, котре може заповнити утримання і забезпечити працю пересічній родині, зложеній з 4-х осіб.

ЯК ФАЛЬШУЮТЬ ХАРЧЕВІ ПРОДУКТИ

Заведення для досліду харчевих продуктів у Львові перевело мин.місяця 1275 проб, з чого 118 справ віддано до суду. Проб молока було того місяця 652, з чого в 12 випадках знайдено домішку води, а в 63 випадках молоко було збиране. На 66 проб сметани за малий процент товщу виказало 14 проб. На 162 проби масла тільки в 5 випадках знайшли домішку маргарини. В однім випадку смалець виказав 12 проц. кокосового олію, а 37 проц. бавовняної стеарини. В м'ясних виробках на 117 проб в 4 випадках знайшли картопляну муку. З сушених овочів знайшли морелі сильно сірковані. В цинамоні найшли луш-

пиння з какао, а в перці терту булку. Водопроводну воду досліджувано 43 рази й не знайдено ніяких змін.

НАРІД, ЩО НЕ ВМІЄ ГОВОРИТИ

Німецький учений професор Ріхард Вагнер відбув недавно наукову виправу в непрохідні ліси, що лежать в західній частині південно-американської республіки Болівії й видав тепер звіт про свій вислід цієї своєї подорожі.

Отже в цьому звідомленні проф. Вагнер стверджує, що в лісових нетрях попався він на племя червоношкірих Індіан, які живуть так, як жили люди ще в передісторичних часах.

Серед членів і воївників цього племені, що має назву Куругуа, стрільне оружжя невідоме ще зівсім. Індіане цього племені вправді дуже зручні мисливці, однак уживають у ловецтві передісторичних луків й спис, якими кидають із великою вправою.

Серед Індіан племені Куругуа дуже мало відомі ремесла, а гончарства нема зівсім. В хаті куругуанських жінок нема зівсім посуду, так що воду носять у велитенських листах.

Звуки, що ними порозумівається це племя, ледво заслуговують на назву мови, бо це радше якийсь пискіт. Куругуанці порозуміваються зі собою радше на міги ніж мовою.

КІЛЬКО СОЛИ В МОРІ

Обчислили це, очевидно, Німці. Вони вирахували, що колиб випарувати воду з усіх морів, то ми одержалиб великий бльок соли верхнею на понад 215 мільонів гектарів, або понад 2 мільони квадратних кільометрів.

Театральні народні вистави

Один із наших письменників висказався так про театральні представлення: „Драма*) є це отворена книга, з якої може читати відразу навіть до 500 осіб“. Не зазначив лише цей письменник, що як існують злі книжки та злі часописи, так також є злі, згіршаючі театральні представлення. А такі злі, неморальні представлення мають на меті псувати і гіршити наше громадянство.

Такі згіршаючі представлення не питають, що можна, а що не можна. Коби тільки схлїбити зміслом гостей, які цьому представленню приглядаються. Буває так, що актори**) таких згіршаючих виставок забувають зовсім на свою людську гідність! У своїй безтямності стають тоді ці люди гіршими від звірят. Бо звірята принайменше сотворіння нерозумні. Лише безсоромність, розпуста й всяка гниль знаходять признання у такому згіршуючому представленню.

Ані правдивої розривки ані душевного задоволення ані нічо повчаючого не дають такі злі представлення (злі театри й злі кіна). Дразнять у людей дикі пристрасти!

А які страшні наслідки, які страшні спустошення лишають неморальні кіна й театри в серцях молодіжи, передусім шкільної.

Справді наше село ще покищо захоронене перед тою моральною отруєю. Та вже бувають і тут випадки впливу міської культури і сороміцьких виставок.

Тож коли не знаємо, котра вистава є добра і дозволена, тоді порадьмося священика або якоїсь чесною людини, яка розуміється на таких театральних представленнях. Тільки моральних і повчаючих виставах треба нам як найбільше.

В. Г-ий

*) Представлення.

**) ці, що грають ролі.

КОТЕЛ, ЩО ВАРИТЬ НА ЛЕДІ

На образку бачимо звичайний котелок, в якому вариться вода на чай. Стоїть він на леді, а пара, що виходить із котелка вказує, що теч в ньому сильно кипить. Справді зачарований котелок. Та в дійсності нема тут ніщо дивного, бо теч в котелку то не вода, тільки кисень в течному стані. А кисень як теч кипить уже при температурі 191 степенів Цельзія низче зера, а лід має температуру zero степенів, значить на 191 степенів вищу від точки, при якій кипить кисень.

ВУЖІ СПИНИЛИ ПОЇЗД

Нераз уже бувало, що сарана за-тамувала залізничний поїзд. Вона в такій кількості спадала на залізничний шлях, що поїзди не могли ходити. Колеса повзалися по роздавлених комах і оберталися на одному місці. Та перший случай спинення поїзду вужами приключився в Мароку. Там поїзд, що ходить між Казаблянкою й Конрігою наїхав в одному місці шляху на мандрівку велитенської кількості вужів, що їх тіл-роздавлені колесами поїзду спинили поїзд. Аж по очищенні шляху міг поїзд рушити далі.

ЗНЕСЕННЯ ВИВОЗОВОГО МИТА ЗА ГРИС

В Деннику Законів ч. 85 з дня 14. грудня 1929 р., поз. 631, появилось роз-порядження міністрів скарбу, промислу й торгівлі та рільництва про те, що вивозове мито за пшеничний і житній грис передбачене арт. 221. митної тарифи, не буде побиратися від 15. цвітня.

ЩАСЛИВИЙ ОСТРІВ

Невподалік англійського побережжя та майже на французькій території при устї каналу Брістоль є скелистий острів Ляоді, на якому живе тепер до 30 людей. Давним давно купив хтось був цей острів від французької влади за 1500 франків. Тепер його вартість сильно зросла. В 1925. р. теперішній влас-титель фінансист Кольс Гаріман купив цей острів за два міліони франків. В середньовіччі був цей острів пристано-вищем французьким і альжирським морським розбишакам. Частенько велися тут криваві боротьби. Теперішні жителі острова Ляоді не платять податків. Нема там ніяких урядів, ні поліції. Коро-лем і самодержцем є там власник Гарі-ман. Він розсуджує спори, коли треба, та позатим дозволяє громадянам жити як їм хочеться. Населення займається головно риболовлею й визначається не-звичайною чесністю. Досі не було там ніодної крадежи.

ЛЮДСЬКА КРОВ ЯК ТОВАР

В Америці, більше ніж в інших частях світа, лікарі в тяжких недугах застосовують т. зв. трансфузію крови. То значить беруть кров здорової лю-дини і вприскують її в жили недужого. Звичайно купують кров у таких здоро-вих осіб, котрі мають її за багато і ра-ді її надмір відступити для лічних цілей. Та найчастійша купують її в арештантів, що ствердили поліційні звідомлення. Але буває, що не дужі не хочуть прийняти до своїх жил крови злочинця.

Тому американські лікарі постано-вили оснувати таке заведення, котре занималосяб скуповуванням крови для лічних цілей.

КАТАСТРОФА „ТІТАНІКА“ НА ФІЛЬМІ

Найбільша катастрофа на морі, яку знає людство, а саме затонення „Ті-таніка“ дочекалося звукового фільму в мо-вах англійській і німецькій. Останний лучше удався. На обох представлено знаменито безжурне життя в люксово уряджених кабінах і потому надпливан-ня ледяних гір та страйну розпуку по-топаючих як також геройську самопо-святку телеграфістів. Останні сцени на кораблі викликають сильне вражіння, особливо дві сцени: Коли вже щезли рятункові човна й кождому оставлено робити, що хоче й може та сцена від-дання морякам і пасажирам під покла-дом люксово заставлених столів. Як вони там дико поводитись перед смер-тю!... А вкінці морський велитень пото-пає серед шуму і гуку розбурханих филь-Фільм той уже показують в Німеччині.

ЧИ ЗНАЛИ ВИ, ЩО...

В мекіканських водах живе така риба, що може не тільки пливати, але також бігати і літати.

Німецький хемік Отто Райман ви-найшов спосіб фарбувати живі дерева через впускання фарби до коріння. З такого дерева виробляють гарні меблі.

Тонкий дріт перевішений чере брилу леду і обтяжений тягаром, поволи переріже лід, але брила остане дальше ціла.

Коли замітаєте хату, то малих ді-тей треба дати в іншу непорошну кім-нату.

Ніколи не можна давати на рану листків, землі, павутиня, губки, плівки з яйця, меду, мочі, тинктури арніки або тютюну чи чогось подібного, бо цим на-ражуємося на небезпечне життя затро-ення крови.

Найбільший тунель на світі — се тунель Сімплонський в горах Альпах. Довгота його 19'803 м. себто майже двайцять км. —

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР

22 (9) Субота Мч. Никифора. Память всіх усопших.

23 (10) Неділа мясоп. Св. муч. Харлампія Гл. 2 Євг. утр. 2. УСТАВ: Веч. вел. Блаж. муж. На Госп. возв. стих. воскр. 6. і Тріод. 4. Сл. Тріод. 1 н. догм. 2 гл. Вхор. Стиховні воскр. Сл. Тріоди. 1 н. Богор. воскр. стиховн. Троп. воскр. Сл. 1 н. Богор. Повеч. мале, конд. Тріоди. Полунощ. нед. Утренья Бог. Госп. троп. воскр. 2 р. Сл. 1 н. Богород. Проче воскр. Полиелей „На ріках“. По Євг. стихари покаянні. Канон воскр. Богор. і Тріоди. Катав. Тріоди. По 3. п. Сідал. Тріоди. По 6. п. конд. і ікос Тріод. По 9. п. Світ. воскр. Сл. Тріод. 1 н. Богор. его На Хвалите етих. воскр. 5. і Тріоди 4 Сл. Тріода 1 н. Препоблагословенна. По Славос. вел. „Воскрес із гроба“. По Отпусті утрень. Сл. 1 н. стихира єванг. На часах троп. воскр. конд. Тріоди Сл. Божя Злат. Антиф. нед. Троп. воскр. Сл. Конд. Тріод. 1 н. Утробу дівичу або конд. храма Богород. Апост. і Євг. нед. Прич. Хвалите і Радуйтеся.

24 (11) Понеділок свщмч Власія. 25 (12) Второк. Свят. Мелетія архієп. Антіох. 26 (13) Середа. сирн. Препод. Мартиніяна. 27 (14) Четвер. Препод. Авксентія. *) 28 (15) Пятниця. Св. Апост. Онисима. 1/3 (16) Субота. Память св. Отців Постників. Св. муч. Памфіла і проч. Богослуження як в Тріоди.

*) Св. Авксентій був ревним трудівником св. Церкви, а заслужився головню через поборювання рижних ложних наук, які в його часи загніздилися серед християн. Св. Церква боролася з тими єресями і в тій цілі скликувала великі наради т. зв. Собори. Св. Авксентій брав участь у двох таких всесвітніх соборах, в Ефезі в р. 431 і в Халкедоні в р. 451. Дожив глибокої старости, а помер в 460 році по Р. Хр.

ХТО ВИКЛИКАЄ ДОРОЖНЕЧУ

Винувниками високих цін за промислові товари є картелі (змови промисловців), які за останні три-чотири роки охопили вже майже всі ділянки гуртової торгівлі. Вугіль, нафта, залізо, машини, тканини, обува і шкіри, цукор, спирт і т. д., все те нині картелізоване приватниками, інші галузі є в руках держ. монополію. Картелі використовують митну охорону держави для того, щоби держати ціни як найвище. Чимало картелів появилось власне для того, щоби всі фірми були солідарні в шрубованні цін, щоби ніхто не виломлювався з під загальної карності і не бажав шляхом знижки цін робити другим конкуренцію.

ВІВІЗ БЕЗРОГ З ПОЛЬЩІ СПАДАЄ

Вивіз безрог з Польщі характеризується вже від довшого часу тривалою і швидко поступаючою знижковою тенденцією. В листопаді 1929 р. кількість вивезеного товару поважно зменшилася в порівнянні навіть до жовтня тогож року. Причину упадку вивозу безрог вбачають у високих краєвих цінах, спричинених малою подачою.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

23—24. II. 1915 Бій Українських Стрільців під Кошаком. До зими 1915 р. московські війська займали всю Східню Галичину й перли на Карпати, щоб туди пробити собі шлях до Сербії. Австро-мадярське військо, старі ополченці, коли не піддавалося, то подавалося в переполюсі назад. Тоді вславилися Українські Січові Стрільці. Австро-угорська команда подавала їх героїство іншим військам як примір. Вже перші бої У. С. С. показали австрійсько-угорській команді, що злєзробило, що наклевети ворогів українського народу й веліло вписати в реєстр У. С. С. тільки дві тисячі Українців, а решту розпустити до дому. Бої за боями приносили стрільцтву славу. Слава ця перейшла за фронт до Москалів і сіяла жах у московських рядах. До ряду боїв належав і бій під Кошаком, що тривав два дні. Чимало буйних стрілецьких-молодецьких голов поклалися тоді, покрила їх рідна не своя земля й не було кому й червоної каліни посадити в гровах.

25. II. 1795 помер архієпископ Юрій Кониський. Був він високоучений, був довгі літа префектом і ректором в Київській Академії. Пізніше був архієпископом Білоруси. Написав він чимало наукових праць. Йому приписували й славу „Історію Русов“ та, як пізніші дослідники виявили, написав її не він, тільки його ученик Григорій Полетика, що 1765 р. був депутатом до Петербурга на комісію для виробу проєкту певного роду конституції. Та вже це, що автор покликається на Кониського в передмові до своєї історії, свідчить про велике значіння й повагу архієп. Кониського в тодішніх часах.

26. II. 1608 помер князь Константин Острожський. Князь Константин Острожський походив із старинного роду українських князів. Його предки: князь Данило по заняттю галицької землі Казимиром Великим, а пізніше Федір довго боронили самостійності рідної землі. Рід князів Острожських був найбагатший із усіх українських княжих і боярських родів. Великі добра були і в руках князя Константина. Та й чимало доброго робив він для рідного народу. В своєму осідку в Острозі заложив академію, де вчилися сини Українців. Там зібрав він гурт українських учених. Його заходами Німець Швайпольт Фіоль видрукував у Кракові вперше старословянські церковні книжки. Пізніше спровадив він друкаря Івана Федорова до Острога й там заложив друкарню, в якій видруковано також чимало книжок. Був він славним полководцем і в багато битвах чи з Татарами, чи з Москалями вславився перемогами над ворогом. Найславніша його битва була з Москалями під Оршою. При смерті поробив він різні записи на церковні й народні цілі. Такий запис мають м. і. і Українці міста Тернополя. Князь Константин був спершу прихильником Унії з Римом, та пізніше з намови ворожих Унії людей і з

АСТРОНОМІЧНИЙ КАЛЕНДАР

23. II.	схід сонця	6:22,	захід	4:53
24. II.	„	6:21,	„	4:55
25. II.	„	6:19,	„	4:57
26. II.	„	6:17,	„	4:58
27. II.	„	6:16,	„	5:—
28. II.	„	6:15,	„	5:01
1. III.	„	6:09,	„	5:03

Нів 28. II. год. 12 мін. 32. В лютім прибуло дня 1* год. 27 м. Пересічна довгота дня в лютім 10 год. 10 мін.

великопанської гордості став її противником. Була це його велика похибка що відімстилася на його власній родині Скоро вже рід кн. Острожських покинув православ'я, перейшов на латинський обряд і спольщився. А колиби князь Константин був прийняв Унію, бувби його рід остав українським.

27. II. 1664. Убиття польсьовника Івана Богуна. Іван Богун був це один із найкращих полководців гетьмана Богдана Хмельницького. Вславився він головню обороною м. Винниці. По нещасливій битві під Берестечком він вивів усе козацьке військо ціло до Прилук і там збирав недобитки з під Берестечка. Потім повів військо до гетьмана Хмельницького під Рокитну. В 1653 р. станув проти польського гетьмана Чарнецького під Монастирцем у Брацлавщині з чотирма тисячами козаків і розбив дванадцятьтисячну польську армію, так що Чарнецький із недобитками мусів утікати в Польщу. Коли в 1654 р. гетьман Богдан Хмельницький злучився з Московщиною, він виступав як завзятий противник цієї злуки. Коли Потоцький довідався про це, намовляв його, щоби перейшов на польський бік, та він не дався намовити. Аж за гетьманства Тетері, коли бачив, що Московщина нищить вольности України враз із полковником Гуляницьким пристав до Чарнецького. Думав при його помочі відібрати від Московщини лівобічну Україну, а потім вибороти самостійність усій Україні. При облозі Глухова казав своїм козакам стріляти в повітря, щоб Українці не вбивали Українців. За це Поляки засудили його на смерть і відрубали йому голову. Так згинув славний полковник, та слава його в пам'яті народу не згинула.

27. II. 1915 р. бої Українських Січових Стрільців під Лавочним і Славськом. Не було спочинку стрільцям. Лихо зодіти й обуті, нераз тільки з верндлями (кріси старої системи) в руках ставали до бою з Москалями. Вже втри дні по дводневному бою під Кошаком, прийшли нові бої під Лавочним і Славськом, нові лицарські могили й нова слава, що все грімкіше й грімкіше лунала. Слава ця спричинилася й до цього, що полекшало життя в таборах українським виселенцям. Австрійсько-угорська команда перестала поводитися з ними, як із державними зрадниками.

Гриць на перелазі

На протиалькогольний місяць.

Ішов Гриць із коршми
П'яний, як та ніч
(Це тепер між людьми
В нас звичайна річ).
Заганяє качок
Сюди і туди,
Хоч в руках є ціпок,
Ще більше біди —
Бо ціпок все якось
Йде між ноги разераз,
Та якось ще йшлося —
Аж тут перелаз!
Із бідом одну —
Ногу дав на той бік,
А при другій вже: „Ну,
Тут пропав чоловік!
Яка ногу мою
Там тримає мара?!
Гей, пусти, бо побю —
Маю ось костура!
Не пускаєш, то на,
Як змію полюбю!“
Бив і з бою стогнав —
Бо бив ногу свою.
Замажувався ще раз
І на той бік беркиць —
Вже за ним перелаз,
Вже на ноги став Гриць...
„А кавав я пусти,
Не послухав ти в мить,
То тепер терни ти,
То тепер хай болять!“

Самособою не Руданський.

БІРЖА

ЗБІЖЖА: (за 100 кг. льоко стація надання). Пшениця двір. 35—36, пшениця сел. 32—33, жито двір. 18·25—18·75, жито сел. 17·25—17·75, ячмінь на мливу 14·50—15·25, овес. гал. 14·50—15, кукурдза 22·25—23·45, бараболя промисл. 3—3·50, фасоль біла 50—60, фасоль колір. 35—40, фасоль краса 45—50, горох 1/2. Вікторія 30·50—35·50, горох пільн. 23·50—24·50, гречка 23—24, лен 65—67, любинь 23—24, конюшина чевона 105—115, просо 26·75—27·75, сіно прас. 8·50—9·50, солома прас. 5—6.

ГРОШІ. Доляр ам. 8·87.

ДЯК ІСПИТОВАНИЙ, не жонатий, з добрим голосом, що потрапивби вести хор, аматорські представлення, кооперативний склеп і громадську писарку — потрібний сейчас в Парохії Балигород. Платня після умови. Письменні або особисті оголошення до Уряду Парохіального в Стежниці, пошта Балигород 3—3

„ВІДРОДЖЕННЯ“

(давніше „МИ МОЛОДІ“)

Ілюстрований орган Укр. Протиальк. і протинікотин. руху, виходить раз у місяць. Адреса: Львів, Гродзіцьких 4. III.
„ВІДРОДЖЕННЯ“ всебічно висвітлює лихо алькоголізму, нікотини та їх шкідливий вплив на здоров'я одиниці і цілого народу, на вироження потомства, на руїну родини, на економічну руїну одиниці і народу, на упадок суспільної моралі.
„ВІДРОДЖЕННЯ“ присвячує особливу увагу поширюванню протиалькогольного руху взагалі й зокрема протиалькогольному і протинікотинному вихованню молоді в школі.
„ВІДРОДЖЕННЯ“ одинокий в українській мові протиалькогольний журнал повинен найтисся в кожній укр. родині, укр. читальні, установі, а перш за все в руках духовництва, учителів, лікарів, адвокатів молоді і пр.
„ВІДРОДЖЕННЯ“ повинен передплачувати кожній кому дорога будучність нашого народу. Ніякому народові горілка і коршми не заподіяли стільки лиха в минулому і не приносять далі й в сучасному як українському.
„ВІДРОДЖЕННЯ“ коштує в передплаті для членів Тов. тільки зл. за для нечлнів зл. 3·60 річно. Для заграниці 1 дол. ам.

Оказове число висилаємо всім прихильникам протиалькогольного руху. Хто його не поверне, того будемо вважати нашим передплатником.

ПОШИРЮЙТЕ РІДНИЙ ПРОМИСЛ

Одинока Українська Відливарня
дзвонів і відливів артистичних

Михайла Брилинського

У Львові вул. Замарстинівська 41 тел. 63-56.

Поручає гарні і мелодійні дзвони з матеріалу передвоєнної якості о чистім і звучнім голосі, під порукою чистої гармонії і витривалості. На жадання цінники з інформаціями висилається відвратною поштою. Сплати ратами на догідні усліва.

3—7

УГОЛЬ

горішношлезький,
і краєвий,

ШТУЧНІ НАВОЗИ

вагоново, на кредит векслевий, по цінах фабричних доставляє — —

Краєвий Союз Кооператив „ДНІСТРОСЯН“ у Львові

пл. Більчевского ч. 3. — Телефон 44-33.

Політичний словар

Vae victoribus (чит. ве вікторібус зн. горе переможцям!) Хоч переможець переміг противника, та цим скріпив він ненависть переможеного до себе й мусить усе боятися, що переможений противник відімстить колись.

Везир, в магометанських державах титул найвищих урядників, в Туреччині: великий везир, найвищий міністер.

Veni, vidi, vici (вені, віді, віці, значить: „Я прийшов, побачив, переміг“.) Такими короткими словами доніс римський полководець Юлій Цезар, коли

в р. 47 до Хр. переміг Фарнака II, сина Мітрідата VI, короля Понту (країна в Малій Азії над Чорним морем); коли цей хотів відібрати свою батьківщину.

Вербалізм (латинське слово) пусто-словність, пуста балаканина.

Верифікація, справджування, стверджування (приміром висліду голосування при виборах).

Вігі, ліберальна партія в англійському парламента в давніших часах (до парламентарної реформи в р. 1867).

Виселімувати, вилучити, відокремити, усунути.